

Συντάξεις και ανάπτυξη

Πηγή:	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	Σελ.:	1,23	Ημερομηνία έκδοσης:	21-04-2019
Επιφάνεια:	353.48 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	14860
Θέματα:	IOBE				

Νίκος Βέττας

Γενικός διευθυντής του **IOBE**

**Η ώρα για μεταρρύθμιση
του Ασφαλιστικού είναι τώρα**

Σελ. 23

Συντάξεις και ανάπτυξη

Του ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ*

Μπορούμε να ελπίζουμε πως, παρά την κατά τα άλλα αδύναμη εικόνα της οικονομίας, τουλάχιστον έχει πια λυθεί το πρόβλημα του ασφαλιστικού; Δυστυχώς όχι. Το σύστημα μπορεί προσωρινά να έχει ισορροπήσει, όμως χωρίς αλλαγή της δομής του, περαιτέρω μειώσεις συντάξεων θα καταστούν αναπόφευκτες στο άμεσο μέλλον.

Το σημερινό σύστημα επιβαρύνει την εργασία πολύ περισσότερο από τον μέσο όρο στην Ευρώπη, με 27% ασφαλιστική επιβάρυνση, ενώ επιβάλλεται έως ένα υπερβολικά υψηλό επίπεδο εισοδημάτων. Λειτουργεί πλήρως διανεμητικά, με αποτέλεσμα τα αποθεματικά που θα αντανακλούσαν την αποταμίευση των νοικοκυριών και θα στήριζαν τις απαραίτητες επενδύσεις να είναι σχεδόν ανύπαρκτα.

Συνολικά, το σύστημα δημιουργεί ασθενή και στρεβλά κίνητρα για εργασία και αποταμίευση. Ταυτόχρονα, ενισχύει τη μετατόπιση της παραγωγής εκτός της τυπικής οικονομίας ή των συνόρων της χώρας. Σε πρόσφατη μελέτη του **IOBE**, εκτιμάται το πολύ μεγάλο όφελος από την υιοθέτηση ενός νέου συστή-

ματος και το κόστος μετάβασης σε αυτό. Με λελογισμένη μείωση των συνολικών εισφορών, ειδικότερα για τα χαμηλά εισοδήματα, ενισχύεται το κίνητρο για εργασία. Ενώ σημαντικό μέρος του συστήματος, που αντιστοιχεί σε 20% των εισφορών, μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί διανεμητικά, η μεταφορά πόρων προς κεφαλαιοποίηση δημιουργεί σταδιακά υψηλά αποθεματικά, που ενισχύουν τις επενδύσεις και τους ρυθμούς μεγέθυνσης. Η επίδραση είναι ισχυρή ήδη από τα πρώτα χρόνια εφαρμογής, αλλά διατηρείται και σε βάθος χρόνου. Δίνεται έτσι απάντηση στο κείμενο ερώτημα πώς δεν θα υποχωρήσουν σταδιακά οι ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ. Το κλειδί είναι η ενίσχυση κινήτρων για εργασία και επενδύσεις.

Κομβικής σημασίας για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος είναι η δημιουργία ενός «δεύτερου πυλώνα», όπου ο κάθε εργαζόμενος θα έχει πλήρη εικόνα και έλεγχο για το απόθεμα που έχουν δημιουργήσει οι εισφορές του, όπως και των εργοδοτών του, κατά τη διάρκεια του βίου του. Αυτό θα είναι ένα σημαντικό μέρος της περιουσίας

του κάθε νοικοκυριού. Τις προηγούμενες δεκαετίες, η ιδιωτική αποταμίευση των νοικοκυριών εκφράστηκε κυρίως μέσω της κατοικίας, ενώ όσον αφορά τις συντάξεις αυτές ήταν πλήρως εκτεθειμένες σε δημοσιονομικούς κινδύνους, δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις και πολιτικές αποφάσεις. Οδηγός για τη δημιουργία ισχυρών και αξιόπιστων συνταξιοδοτικών ταμείων μπορεί να είναι η εμπειρία άλλων χωρών και το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο. Η μείωση των εισφορών δημιουργεί επίσης χώρο για ιδιωτικές αποφάσεις αποταμίευσης που μπορούν να στηριχθούν από κατάλληλα φορολογικά κίνητρα.

Βέβαια, η μείωση των εισφορών και η ενίσχυση των κεφαλαιοποιητικών πυλώνων του συστήματος δημιουργεί κατ' αρχήν ένα κενό χρηματοδότησης. Αυτό δεν είναι υπερβολικά υψηλό και υπολογίζεται πως μπορεί να καλυφθεί από τον ήδη νομοθετημένο περαιτέρω εξορθολογισμό του σημερινού συστήματος και κυρίως τη μεγέθυνση της οικονομίας. Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση, ώστε η χώρα να αποκτήσει ένα σύγχρονο σύστημα συντάξεων που θα ενισχύει αντί να επιβα-

ρύνει την υπόλοιπη οικονομία αποτελεί όμως ένα παράδειγμα όπου υπάρχει ένα βραχυπρόθεσμο κόστος που είναι πολύ μικρότερο από το μεσοπρόθεσμο όφελος.

Τρεις επισημάνσεις είναι αναγκαίες. Πρώτον, παρά την εξισορρόπηση των ελλειμμάτων, η αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας είναι ασθενής. Χωρίς τομές, οι προοπτικές της είναι ανησυχητικές. Η ώρα λοιπόν για μεταρρύθμιση του συστήματος είναι τώρα. Δεύτερον, η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού θα έχει ισχυρές συνέργειες με κατάλληλες αλλαγές και στο φορολογικό σύστημα, θα διευκολύνει αλλά και θα διευκολυνθεί από αυτές. Τρίτον, τα όποια δημοσιονομικά πλεονάσματα δεν θα πρέπει να σπαταληθούν αλλά να στηρίξουν τη μετάβαση σε μια αποτελεσματικότερη λειτουργία της οικονομίας. Σε αυτήν την κατεύθυνση, είναι επίσης λογική η διεκδίκηση μείωσης των συμφωνημένων στόχων δημοσιονομικών πλεονασμάτων, ώστε να ενισχυθεί η ανάπτυξη της χώρας.

* Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του **IOBE**.